

ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

Business Centre
Club

Związek
Rzemiosła
Polskiego

Warszawa, 14 listopada 2023 roku

23 priorytety rządu oczami Rady Przedsiębiorczości

Silna gospodarka to fundament siły państwa, zdolności do ponoszenia wydatków społecznych, pozycji negocjacyjnej w dyplomacji, zdolności militarnych, podstawa bezpieczeństwa narodowego.

Wzrostu siły gospodarki nie oprzemy już na zwiększonym wykorzystaniu zasobu pracy, bo z powodów demograficznych skurczy się on do 2050 roku z ponad 22 do poniżej 16 milionów osób. Musimy postawić na wzrost wydajności pracy, inwestycje i innowacje, które są warunkiem poprawy dobrobytu Polaków, a także wzrostu siły oraz bezpieczeństwa Polski, a które zależą od przedsiębiorców.

Rada Przedsiębiorczości, jako najsilniejsza reprezentacja środowisk przedsiębiorców w Polsce, wskazuje następujące priorytety służące podtrzymaniu rozwoju, a nie zaprzepaszczeniu rozwojowej szansy, jaka stoi przed naszym państwem.

1. Zdrowie

Ochrona zdrowia powinna być priorytetem rządu. To warunek konieczny do rozwoju społeczno-gospodarczego kraju i zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego obywateli. Należy zwiększyć finansowanie sektora ochrony zdrowia, a także wdrożyć mechanizmy gwarantujące wzrost nakładów i ich odpowiedzialną, efektywną alokację oraz transparentne, planowe wydatkowanie. Konieczne jest przy tym tworzenie rozwiązań pozwalających jak najlepiej zainwestować zwiększające się wydatki publiczne na ochronę zdrowia, abyśmy – jako społeczeństwo i poszczególni obywatele – żyli jak najdłużej w dobrym zdrowiu. Potrzebna jest poprawa organizacji opieki profilaktycznej (z wykorzystaniem wszystkich zawodów medycznych, w tym farmaceutów) oraz efektywności profilaktyki chorób cywilizacyjnych. System ochrony zdrowia winien być skoncentrowany na potrzebach pacjenta, wynikach leczenia, jakości i dostępie do nowych technologii. Postulujemy wdrożenie, zgodnie z nowymi, europejskimi wytycznymi, rozwiązań bazujących na Value-Based Healthcare, gdzie świadczeniodawcy wynagradzani są za uzyskanie u pacjenta określonego efektu zdrowotnego i tym samym finansowanie działań zmierzających do wyleczenia pacjentów, a nie samego leczenia. Należy przejść z interwencyjnego na strategiczny oraz planowy model finansowania dostępu do świadczeń medycznych.

2. Naprawa relacji z UE

Wypowiadamy się za konsekwentnym i aktywnym uczestnictwem we wspólnym unijnym projekcie. Siła i bezpieczeństwo Polski wynikają z mądrych sojuszy, w których mamy wpływ na politykę sojuszników, a dzięki wspólnocie stajemy się silniejsi, mniej samotni i podatni.

Za priorytet uznajemy niezwłoczną rewizję i odblokowanie KPO dla Polski oraz należyte uwzględnienie partnerów społeczno-gospodarczych w gremiach planujących, a także monitorujących jego wykonanie. Krytyczne jest zapewnienie dla Polski funduszy spójności z nowej perspektywy. W tym celu zadbać należy o ewentualne zastosowanie wobec Polski procedury nadmiernego deficytu dopiero ze skutkiem od 2025 roku, po uporządkowaniu krajowych finansów publicznych.

Polski rząd powinien wspierać i promować unijny wspólny rynek, służyć ekspansji polskich firm w UE, przy jak najmniejszych barierach administracyjnych, walczyć z objawami protekcjonizmu i interwencjonizmu państwowego w pojedynku, którego nie wygramy z silniejszymi państwami UE.

Skuteczna obecność w UE to uzyskanie realnego wpływu na unijną strategię dotyczącą np.: tempa integracji i priorytetów oraz praktycznego wpływu na dyrektywy i rozporządzenia – wychodząc od zrozumienia potrzeb i interesów polskich obywateli, jak również firm.

3. Przewidywalność

Niepewność jest cichym zabójcą gospodarki, zniechęca ludzi do kształcenia, planowania, posiadania dzieci, a firmy do inwestowania. Zaskoczenia budzą frustracje, dramaty i traumy. Nie jesteśmy w stanie usunąć obiektywnych źródeł niepewności, jak pandemia, wojna czy globalne kryzysy finansowe. Powinniśmy prowadzić politykę gospodarczą w taki sposób, by nawet takie kryzysy, które występują regularnie, nie były w stanie nadwyżyć stabilności i bezpieczeństwa kraju. Musimy uniknąć zwiększania niepewności poprzez gwałtowne zmiany regulacji z powodów politycznych oraz koniunkturalnych czy złą politykę gospodarczą.

Przewidywalność obejmuje preferencję ciągłości działania państwa w ważnych obszarach społecznych i gospodarczych, np.: podtrzymanie programu wsparcia rodzin, który dla części z nich stał się fundamentem rodzinnego budżetu, czy poważną analizę merytoryczną przed ewentualnym odrzuceniem flagowych projektów poprzedniej władzy, jak np.: CPK, szczególnie w kontekście już poniesionych kosztów i ryzyka wizerunku państwa, którego działania i priorytety nie zmieniają się o 180 stopni za każdym razem, gdy zmienia się polityczny układ sił.

4. Władza przyjazna przedsiębiorcom

Prywatni przedsiębiorcy są absolutnie pozytywnym i potrzebnym uczestnikiem zdrowej gospodarki. To od prywatnych firm w szerszej i długoterminowej perspektywie zależy nasza przyszłość, dobrobyt, bezpieczeństwo ekonomiczne. Państwo oraz jego instytucje nie powinny ani tworzyć negatywnego wizerunku prywatnego biznesu, ani szkodzić budowie pozytywnego wizerunku przedsiębiorstw przez innych. Państwo w szczególności powinno unikać posługiwania się językiem negatywnym, budującym postawy wrogie, roszczeniowe, nacechowane pretensją i zawiścią. Pojęcia takie jak *nadmiarowy zysk* czy *zbyt wysoka marża* należy usunąć z języka polityków, ponieważ jest to oczywiste szczytowanie na inicjatywę prywatną. Przedsiębiorcy – indywidualnie, jak i sektorowo – wymagają pewnych regulacji, jak również nadzoru instytucji państwa, natomiast wszelkie patologie powinny być piętnowane, a także zwalczane. Przedsiębiorczość, wolność gospodarcza, inicjatywa to fundamenty postępu, nowoczesności, zamożności, których nie warto podważać i kwestionować.

5. Dialog społeczny

Mądra władza wsłuchuje się w potrzeby społeczne zanim podejmie decyzje. Działanie wbrew tym głosom jest możliwe, jednak nie powinno odbywać się bez poznania argumentów, punktów widzenia partnerów społecznych, w tym obywateli i przedsiębiorców. To dzięki dialogowi wykuwa się jakość,

porządek, stabilność, a także poszanowanie przepisów prawa. Kultura zapotrzebowania oraz wykorzystania informacji zwrotnej jest fundamentem dobrego rządzenia.

6. Rzetelna legislacja

Zrozumiałe prawo tworzone zgodnie z zasadami dobrej legislacji, uwzględniające koszty i korzyści podejmowanych działań, szerokie skutki finansowe oraz społeczne regulacji, omówione z partnerami społecznymi, a także uwzględniające wartościową informację zwrotną od nich płynącą, to fundament poczucia bezpieczeństwa obywateli i przedsiębiorców.

Przestrzeganie procedur, oparcie o analizy, jak również dowody, planowy proces stanowienia prawa, mądra legislacja zwiększają stabilność i przewidywalność prawa, a także otwierają drogę do deregulacji, która powinna być stałym procesem z udziałem rządu i środowisk biznesu, służąc uproszczeniu i eliminacji zbędnych przepisów, budować państwo przyjazne ludziom oraz biznesowi.

Postulujemy, by wszelkie zmiany prawa gospodarczego i podatkowego wchodziły w życie po co najmniej 6-miesięcznym *vacatio legis*, zawsze od początku kolejnego roku kalendarzowego. Preferujemy dwuetapowe konsultacje społeczne, gdzie najpierw rozmawialibyśmy o celach regulacji, a dopiero w drugim etapie o konkretnych przepisach realizujących te cele.

7. Przywrócenie roli i szacunku instytucji publicznych

Merytokracja urzędnicza. Szacunek dla urzędników państwowych wyrażony pozostawieniem przestrzeni do działania i powstrzymaniem z narzucaniem im zadań lub priorytetów politycznych.

Odpolitycznienie, a także skuteczna realizacja mandatów, wykonywanie ustawowych zadań przez instytucje publiczne, takie jak: NBP, KNF, UOKiK. Wykorzystanie Trybunału Stanu wszędzie tam, gdzie doszło do naruszenia powagi i niedopełnienia obowiązków.

Sprawiedliwe, sprawne sądy powszechne, krótka droga do prawomocnych oraz sprawiedliwych wyroków dla obywateli i przedsiębiorstw. Poszanowanie niezależności mediów, także publicznych.

8. Przejrzyste finanse publiczne, przywrócenie roli budżetu i ministra finansów

Zarządzanie finansami państwa z poziomu budżetu państwa, za którego realizację odpowiedzialność ponosi minister finansów. Poddanie kontroli społecznej i parlamentarnej wydatków instytucji, takich jak fundusze i spółki celowe (np. PFR, BGK).

Postulujemy odpowiedzialność i nadzór ministra finansów nad wydatkami oraz zadłużeniem tych podmiotów, a także podporządkowanie decyzyjności ministrowi finansów, jeśli zadłużenie gwarantuje Skarb Państwa.

9. Odpowiedzialna i dalekowzroczna polityka gospodarcza

Apelujemy o podejmowanie nowych działań i obowiązków przez państwo ze świadomością ich kosztów i potrzeby obsługi zadłużenia związanego z powstającymi deficytami.

Mądra regulacja, uwzględniająca długofalowe skutki, szczególnie w obszarach, takich jak: system emerytalny, ubezpieczenia społeczne, system podatkowy, rynek pracy. Każda z tych dziedzin to odrębny obszar wymagający rzetelnej debaty publicznej i powściągliwości w dążeniu do szybkiej zmiany.

10. Tworzenie warunków dla stabilnego funkcjonowania sektora finansowego jako niezbędnego źródła finansowania gospodarki

Jednym z kluczowych warunków prawidłowej alokacji kapitału w gospodarce jest dostęp do zewnętrznego finansowania w postaci szerszego wykorzystania środków finansowych gromadzonych

przez instytucje finansowe. Aby mogły one właściwie wypełnić swoją funkcję w gospodarce, niezbędne jest stworzenie odpowiednich warunków prawnych ich działania, obejmujących m.in.: poprawę dochowywania przez kontrahentów długoterminowych umów, racjonalizację poziomu obciążeń fiskalnych instytucji finansowych, uzgodnienie z partnerami gospodarczymi docelowego preferowanego modelu finansowania (w tym w zakresie stosowania stałej i zmiennej stopy procentowej, stosowanych zabezpieczeń w umowach kredytowych).

11. Inwestycje i innowacje

Postulujemy okrągły stół rządu i środowiska przedsiębiorców w sprawie zachęcenia firm do podejmowania działalności inwestycyjnej oraz innowacyjnej. Niska stopa inwestycji, a także niekorzystny stan polskiej innowacyjności świadczą o konieczności podjęcia w tej sprawie realnych działań, które powinny służyć eliminacji przeszkód do inwestowania i wzrostowi pozytywnej motywacji, redukcji niepewności, spriorytetyzowaniu ewentualnego wsparcia publicznego na te właśnie cele.

Ważnym wzmocnieniem potencjału innowacyjności gospodarki byłoby skuteczne wykorzystanie technologicznych startupów. Koniecznym jest zbudowanie spójnego i efektywnego ekosystemu inwestycji w startupy, dającego możliwości globalnej ekspansji.

Niezbędne jest prowadzenie dyplomacji gospodarczej wspierającej budowanie konkurencyjności na tle regionu, nastawionej na pozyskiwanie bezpośrednich inwestycji zagranicznych, charakteryzujących się innowacyjnością i strategicznym wpisaniem w rozwój gospodarczy. Jednocześnie ważne jest zbudowanie klimatu zachęcającego do reinwestycji.

12. Nowoczesna polityka energetyczna

Nieograniczony dostęp do energii o umiarkowanych cenach jest krytyczny dla gospodarki jako całości, ale i poszczególnych obywateli, a także firm. W przypadku firm szczególnie palącym jest dostęp do energii nieemisyjnej. Bez niego już niedługo uplasowanie jakiegokolwiek produkcji towarów czy usług na rynku europejskim będzie niemożliwe, tak samo jak pozyskanie finansowania takiej działalności.

Środki, jakich wymaga transformacja energetyczna, są zawrotne. Nie będzie w stanie wyasygnować ich wąskie grono podmiotów dotychczas produkujących i dystrybuujących energię. A model pozyskania tych środków głównie w oparciu o zbieranie dodatkowych podatków/danin z użytkowników energii – będzie dla gospodarki i obywateli destrukcyjny. Do transformacji oraz jej sfinansowania trzeba szeroko wykorzystać zdolność obywateli, jak również firm do inwestowania w wytwarzanie, zarządzanie, a także przechowywanie energii.

Transformacja – choć wymagająca budowy stabilnych, nieemisyjnych, wielkoskalowych źródeł wytwarzania – powinna też w szerokim stopniu wykorzystywać wytwarzanie rozproszone, bliskie miejscom konsumpcji energii. Rozproszenie systemu powinno być traktowane jako jeden z elementów budowy jego bezpieczeństwa, ale również sposób na podnoszenie efektywności korzystania z energii. Budowa systemu rozproszonego to także umożliwienie szerszej partycypacji podmiotów krajowych w budowaniu nowoczesnego systemu energetycznego.

13. Swoboda działalności gospodarczej w ramach regulacji. Po pierwsze: konkurencyjność!

UE narzuca dość ciasny gorset regulacyjny dla przedsiębiorstw. Postulujemy ograniczenie lokalnej, polskiej nadprodukcji legislacyjnej, redukcję i uproszczenie już istniejących przepisów, skoncentrowanie na mądrym współtworzeniu unijnych regulacji przez polskie władze przy współudziale polskich partnerów społecznych i gospodarczych oraz wdrażanie unijnych przepisów w sposób analogiczny (tj. proporcjonalny, bez przeregulowywania) jak w pozostałych krajach UE, zawsze z zamiarem uzyskania jak najwyższej konkurencyjności polskich przedsiębiorstw na wspólnym, unijnym rynku oraz poza nim. Niezbędne jest przerwienie wysiłków z negocjacji odraczania terminu implementacji zapisów dyrektyw do polskiego systemu prawnego na rzecz ich negocjacji przed wejściem w życie na poziomie UE.

14. Aktywność zawodowa

Postulujemy podjęcie konsultacji, uzgodnień i działań w zakresie podwyższania aktywności zawodowej Polaków. W warunkach spadku liczby ludności w wieku produkcyjnym będzie to ważne narzędzie utrzymania potencjału gospodarczego.

W gronie osób młodych warto promować podjęcie zatrudnienia i utrzymanie zamieszkania w kraju. Wśród osób 50+, szczególnie kobiet, warto wspierać aktywność zawodową, w szczególności poprzez ograniczenie opodatkowania.

Krytycznym powodem nieaktywności zawodowej Polaków są obowiązki opiekuńcze. Mądre zaangażowanie państwa w obszar opieki nad osobami starszymi, chorymi, niepełnosprawnymi, a także szersze podejście do opieki nad dziećmi oraz bezpieczną i twórczą organizację ich czasu pozalekcyjnego, to metody na uwolnienie istotnego zasobu osób dla rynku pracy.

15. Polityka migracyjna

Polityka migracyjna Polski powinna być ukierunkowana na gościnność w stosunku do przybyszów, którzy zdecydują się na integrację kulturową, językową, przestrzeganie norm prawnych i społecznych oraz wrastanie w rolę pełnoprawnego obywatela naszego kraju.

W tym celu należy zadbać o przyciągnięcie i selekcję kandydatów na globalnym rynku, który będzie się charakteryzował nasiloną konkurencją o przyjmowanie migrantów, bo problemy demograficzne dotyczą większości krajów, w tym tych rozwiniętych.

Pilnie potrzebujemy uzgodnienia i wdrożenia polityki migracyjnej, zerwania z patologią wizową, budowy pozytywnego wizerunku Polski jako kraju gościnnego dla ludzi uczciwych, pracowitych, chętnych do integracji.

16. Dzietność

Program 500+ nie poprawił dzietności. Warto podjąć konsultacje i wdrożyć polityki skuteczniej adresujące ten problem, który będzie oznaczał w długim okresie depopulację, wpływającą niszcząco na strukturę społeczną, wydolność świadczeń emerytalnych oraz generalnie – na polską gospodarkę.

Niezbędna jest integracja polityk społecznych wspierających/zachęcających/działających pro-populacyjnie. Tylko systemowe podejście, obejmujące współpracę resortów, pozwoli wypracować skuteczne, kompleksowe rozwiązania. Powinien powstać interdyscyplinarny zespół, wspierany przez ekspertów z różnych dziedzin, którego zadaniem byłoby zintegrowanie działań podejmowanych przez poszczególne instytucje w celu uzyskania synergii.

17. Edukacja

Edukacja powszechna zapewniająca nowoczesną, pozbawioną ideologii wiedzę, w sposób budujący kompetencje społeczne, kulturę wzajemnego szacunku, poczucie własnej wartości, uwzględniająca zdrowie oraz indywidualny potencjał uczniów.

Przywrócenie właściwej rangi i upowszechnienie edukacji zawodowej, odbudowa techników, promocja wyższego szkolnictwa zawodowego.

Edukacja ustawiczna, promocja doksztalcania, uzupełniania kompetencji, a także przebranżowienia dla osób zgłaszających taką potrzebę.

Wsparcie krajowego systemu edukacji. Walka z punktozłą na rzecz jakości, wynikającej z praktycznego wykorzystania badań naukowych w biznesie. Promocja współpracy szkół zawodowych i uczelni z przedsiębiorcami. Zwiększone nakłady na Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBiR) – tylko pod

warunkiem realnej integracji działań naukowych z procesami innowacyjnymi w sektorze realnego biznesu.

Należyte finansowanie edukacji i szkolnictwa wyższego, w tym płace nauczycieli oraz pracowników naukowych, odzwierciedlające ich wkład w rozwój kraju. Selekcja najlepszych, a nie akceptacja jakichkolwiek chętnych.

18. Państwo i gospodarka przyjazne środowisku naturalnemu

Wykorzystanie szans, jakie daje szerokie, regulacyjne i finansowe wsparcie dla przełomowej proekologicznej transformacji gospodarki oraz społeczeństwa. W szczególności zaprzestanie blokowania i destabilizowania rynku odnawialnych źródeł energii (OZE), jak również zdynamizowanie realnego rozwoju efektywności energetycznej, która umożliwi także obniżenie skandalicznego wysokiego poziomu śmiertelności obywateli z powodu zatrucia powietrza i wody w Polsce. Budowanie świadomości społecznej oraz zaprzestanie kampanii fałszywych stereotypów, że *węgiel jest dobry, a OZE złe*.

19. Wykorzystanie i regulacja rynku zamiast centralnego planowania i cen urzędowych

Rynkowe mechanizmy cenowe służą dostosowaniu popytu i podaży do zmieniających się warunków rynkowych. Nawet jeśli w konkretnych warunkach interwencja Państwa w rynek jest konieczna, to powinna trwać możliwie krótko i jak najmniej burzyć motywacje dla uczestników rynku.

Na przykład energia elektryczna nie powinna mieć centralnie zarządzanych cen, a jej producenci ustawowo regulowanych marż.

20. Walka z patologią

Korupcja, nepotyzm, złodziejstwo, wyzysk – to zjawiska, które powinny być piętnowane i eliminowane z życia politycznego, społecznego, gospodarczego. Oczekujemy na państwo sprawiedliwe, niestosujące sądów zbiorowych ani jednostronnych ocen. Osoby dopuszczające się patologii powinny być pozbawiane wpływu na ważne sprawy kraju prawomocnym wyrokiem sądu. Postulujemy eliminację stosowania nadmiernie długotrwałego tymczasowego aresztowania, które stało się w Polsce problemem systemowym. Najwyższe standardy i brak przyzwolenia na takie zachowania powinny cechować środowisko władzy państwowej.

21. Promocja inicjatyw oddolnych obywateli, przedsiębiorców, samorządów

Istotą demokratycznego państwa prawa jest pozostawienie przestrzeni inicjatywom oddolnym, pozarządowym, samorządowym, a także inicjatywie przedsiębiorstw. Zawłaszczanie przestrzeni publicznej przez państwo powinno następować tam, gdzie to konieczne, a nie tam, gdzie możliwe.

Oczekujemy na dalsze wspieranie roli organizacji pozarządowych, przywrócenie autonomii i finansowania samorządów, poszanowanie samorządności przedsiębiorców.

22. Wstrzemięźliwe państwo

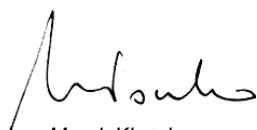
Najpierw oczekujemy na skuteczne, dobrze zorganizowane państwo w obszarach międzynarodowo zdominowanych przez podmioty publiczne lub silnie regulowanych, jak np.: zdrowie, edukacja, sądy, bezpieczeństwo zewnętrzne, wewnętrzne czy energetyczne.

Dopiero potem powinna nastąpić dyskusja o ewentualnej ekspansji instytucji państwa w obszary, którymi na całym świecie z sukcesami zajmują się podmioty prywatne.

23. Bezpieczeństwo fizyczne

Obok wydatków prorozwojowych i społecznych, w Polsce nie może zabraknąć miejsca na zapewnienie bezpieczeństwa obywateli. Fizyczne bezpieczeństwo jest podstawą funkcjonowania zdrowej gospodarki, a jego zapewnienie jest możliwe nawet w krajach, które znajdują się w sytuacji permanentnego zagrożenia konfliktem, jak Korea Południowa czy dawniej – Niemcy Zachodnie.

W obecnym kontekście geopolitycznym przedsiębiorcy wspierają pełne zaangażowanie zasobów państwa w zapewnienie siły i obronności kraju w wymiarze militarnym, antyterrorystycznym, przeciwdziałającym skutkom wojny hybrydowej, informacyjnej, w ujęciu zewnętrznym i wewnętrznym, także w zakresie cyberbezpieczeństwa.

Marek Kłoczko
Krajowa Izba Gospodarcza

Marek Kowalski
Federacja Przedsiębiorców
Polskich

Janusz Dziurzyński
Związek Liderów Sektora Usług Biznesowych –
ABSL

Maciej Witucki
Konfederacja Lewiatan

Wojciech Kostrzewa
Polska Rada Biznesu

Rafał Dutkiewicz
Pracodawcy RP

Łukasz Bernatowicz
Związek Pracodawców
Business Centre Club

Tadeusz Białek
Związek Banków Polskich

Jan Gogolewski
Związek Rzemiosła Polskiego

Rada Przedsiębiorczości to forum współpracy przedstawicieli 9 największych organizacji reprezentujących przedsiębiorców i pracodawców w Polsce. Pierwotnie powołana 17 listopada 2003 r., została reaktywowana 24 marca 2020 r. w celu ratowania polskiej gospodarki zagrożonej pandemią i recesją. Rada reprezentuje blisko 330 tysięcy pracodawców zatrudniających ponad 8 mln pracowników. Przewodnictwo w Radzie jest kadencyjne. Aktualnie Radzie przewodniczą Pracodawcy RP.

Członkowie: ABSL, Business Centre Club, Federacja Przedsiębiorców Polskich, Konfederacja Lewiatan, Krajowa Izba Gospodarcza, Polska Rada Biznesu, Pracodawcy RP, Związek Banków Polskich, Związek Rzemiosła Polskiego

www.radaprzedsiebiorczosci.org